

**Archeologische Quicksan
Bestemmingsplan Olst-West, terrein Abbott
Gemeente Olst-Wijhe**

KSP Archeologie

Colofon

Datum	:	10 juli 2017
Versie	:	1.0
Auteur	:	E.A. Schorn (senior KNA Prospector)
In opdracht van	:	LievenseCSO, mevr. M. Springer
Foto's en afbeeldingen	:	KSP Archeologie
Beheer en plaats documentatie	:	KSP Archeologie te Duiven
Autorisatie	:	S.M. Koeman (senior KNA Prospector)

S.M. Koeman

KSP Archeologie
Vleugelstraat 15
6922 JM Duiven

www.ksparcheologie.nl
info@ksparcheologie.nl
06 43 65 63 85/87

*Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder bronvermelding.
KSP Archeologie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit onderhavig onderzoek of de gegeven adviezen.*

Inhoudsopgave

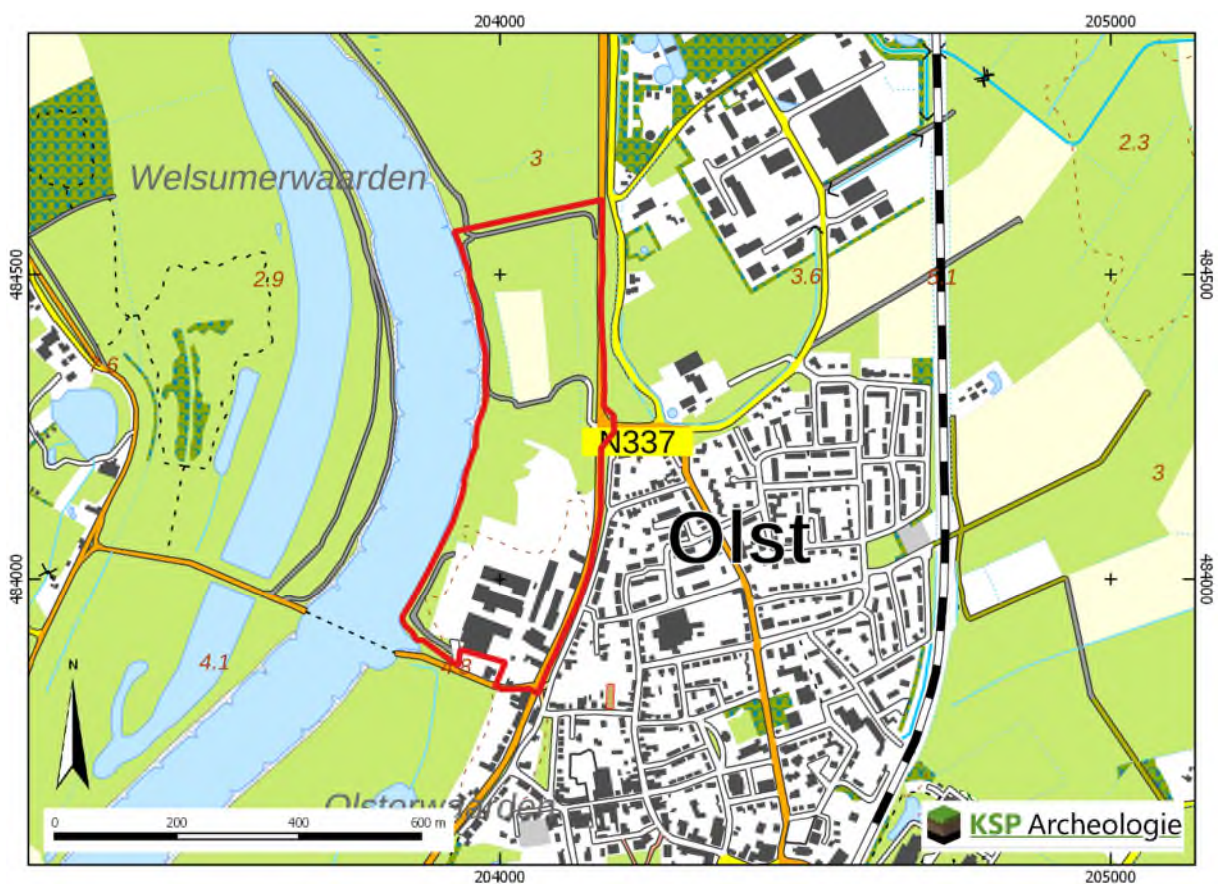
1	Inleiding	5
1.1	Onderzoekskader	5
1.2	Afbakening plan- en onderzoeksgebied	5
1.3	Toekomstige situatie	6
1.4	Onderzoeksdoel	6
2	Quickscan	7
2.1	Overheidsbeleid	7
2.2	Bekende landschappelijke, archeologische en historische gegevens	7
3	Conclusie en advies	10
	Literatuur	11

Lijst van afbeeldingen

Figuur 1:	Het plangebied op de topografische kaart schaal 1:25.000 (bron: Kadaster).	4
Figuur 2:	Bestemmingsplan Olst-West, gemeente Olst-Wijhe	5
Figuur 3:	Geplande ontwikkelingen binnen het plangebied.	6
Figuur 4:	Het plangebied op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Olst-Wijhe (bron: BAAC 2010).	8
Figuur 5:	Archeologische verwachting binnen de bekende geplande ontwikkelingen van het plangebied.	9

Administratieve gegevens

KSP Projectnummer	: 17046
Opdrachtgever	: LieveenseCSO, mevr. M. Springer
Uitvoerder/projectleider	: KSP Archeologie, E.A. Schorn (senior KNA Prospector)
Bevoegde overheid	: Gemeente Olst-Wijhe
Provincie	: Overijssel
Gemeente	: Olst-Wijhe
Toponiem	: Rijksweg
Centrum-coördinaat	: x: 203.839 / y: 483.920 (zuidwesten) x: 204.168 / y: 484.622 (noordoosten)
Periode uitvoering onderzoek	: juli 2017

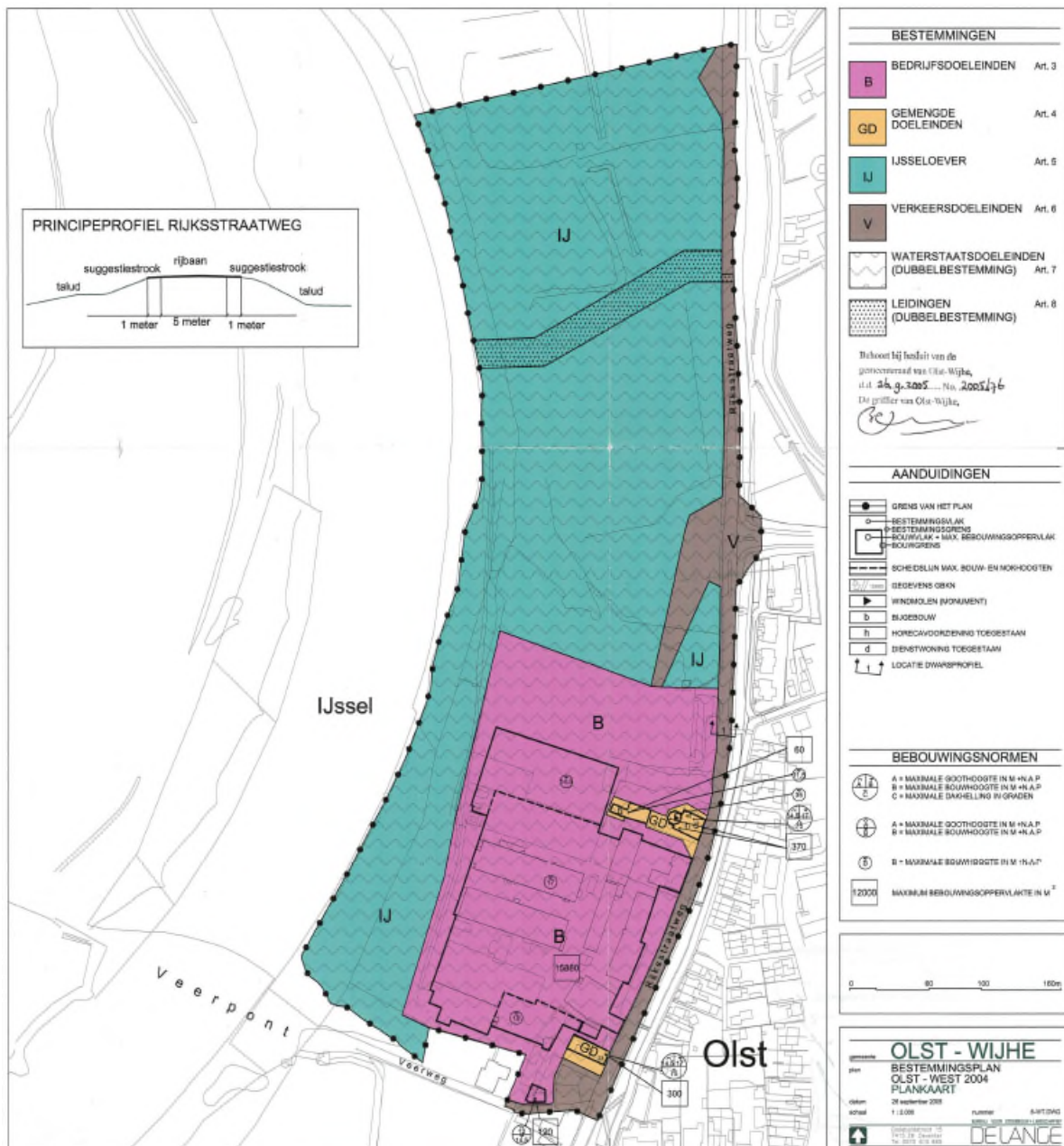

Figuur 1: Het plangebied op de topografische kaart schaal 1:25.000 (bron: Kadaster).

1 Inleiding

1.1 Onderzoekskader

In opdracht van LievenseCSO heeft KSP Archeologie een archeologische quickscan uitgevoerd voor het bestemmingsplan Olst-West (Figuur 2) en in het bijzonder voor het Abbott-terrein in Olst (gemeente Olst-Wijhe). Het onderzoek is uitgevoerd voor de aanvraag van een bestemmingsplanwijziging voor de geplande ontwikkelingen.

Figuur 2: Bestemmingsplan Olst-West, gemeente Olst-Wijhe

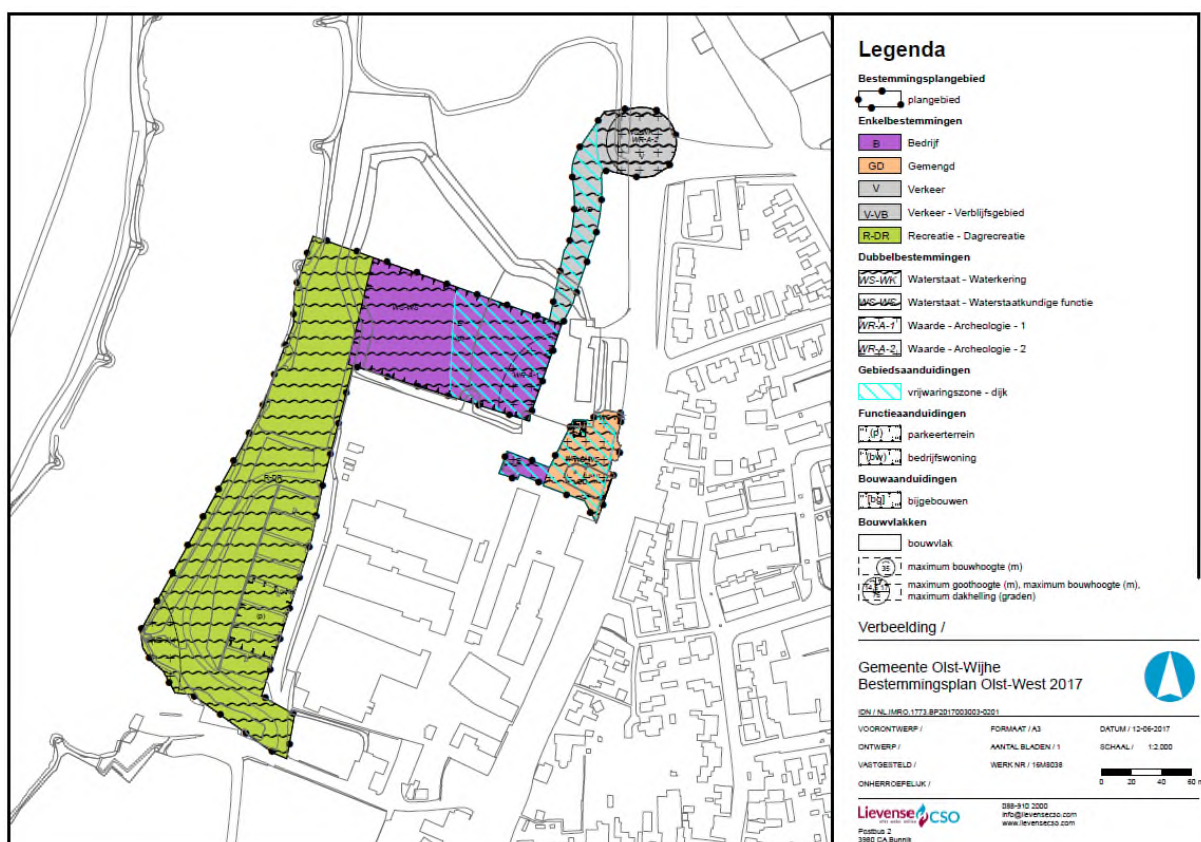
1.2 Afbakening plan- en onderzoeksgebied

Het plangebied is gelijk aan het onderzoeksgebied waarvoor het archeologisch onderzoek is uitgevoerd. Het plangebied is ca. 16,7 ha groot en ligt aan de Rijksweg in Olst (Figuur 1). Het terrein wordt in

het westen begrensd door de rivier de IJssel, in het oosten door de Rijksweg en in het noorden en zuiden door de uiterwaarden van de IJssel.

1.3 Toekomstige situatie

Voor zover bekend zijn binnen het plangebied enkele nieuwe ontwikkelingen gepland (Figuur 3). Zowel in de zones van de IJsseloever, bedrijfsdoeleinden, verkeerdoeleinden en gemengde doeleinden (Figuur 2). Grenzend aan de IJssel is binnen de zone IJsseloever een terrein voor recreatie gepland (groene kleur) (Figuur 3). Binnen de zone met bedrijfsdoeleinden is een nieuwe parkeerplaats voor het bedrijf Abbott gepland (paarse kleur). Deze dient binnen de zone verkeersdoeleinden te worden ontsloten door een rotonde (Rijksweg) en toegangsweg naar de parkeerplaats (grijze kleur) Binnen de zone gemengde doeleinden is binnen het terrein van de molen (bruinoranje kleur) uitwisseling van grond gepland en nieuwbouw van een schuur direct ten noorden van de molen. Hoe diep de ingrepen reiken is nog niet bekend.

Figuur 3: Geplande ontwikkelingen binnen het plangebied.

1.4 Onderzoeksdoel

Het doel van de quickscan is om te beoordelen of nader archeologisch onderzoek zinvol is. Hiervoor wordt gekeken naar het gemeentelijk beleid en bekende landschappelijke, archeologische en historische gegevens.

2 Quickscan

2.1 Overheidsbeleid

Het wettelijk kader voor de archeologische monumentenzorg is vastgelegd in de Erfgoedwet. Naar aanleiding hiervan houden gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan of het verlenen van een vergunning altijd rekening met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden (Wet ruimtelijke ordening).

Volgens het bestemmingsplan Archeologie van de gemeente Olst-Wijhe geldt voor de oostelijke randzone van het plangebied, die onderdeel uitmaakt van de bebouwde kom, de dubbelbestemming Waarde – Archeologie – 1 (zuid) dan wel 2 (noord) (www.ruimtelijkeplannen.nl). Dit betekent voor waarde 1, dat bij bodemingrepen binnen de bebouwde kom groter dan 100 m², buiten de bebouwde kom groter dan 2500 m² en voor beiden dieper dan 0,5 m archeologisch onderzoek nodig is. Voor waarde 2 betekent dit, dat bij bodemingrepen binnen de bebouwde kom groter dan 250 m², buiten de bebouwde kom groter dan 5000 m² en voor beiden dieper dan 0,5 m archeologisch onderzoek nodig is. Voor het grootste deel van het plangebied geldt geen dubbelbestemming archeologie.

2.2 Bekende landschappelijke, archeologische en historische gegevens

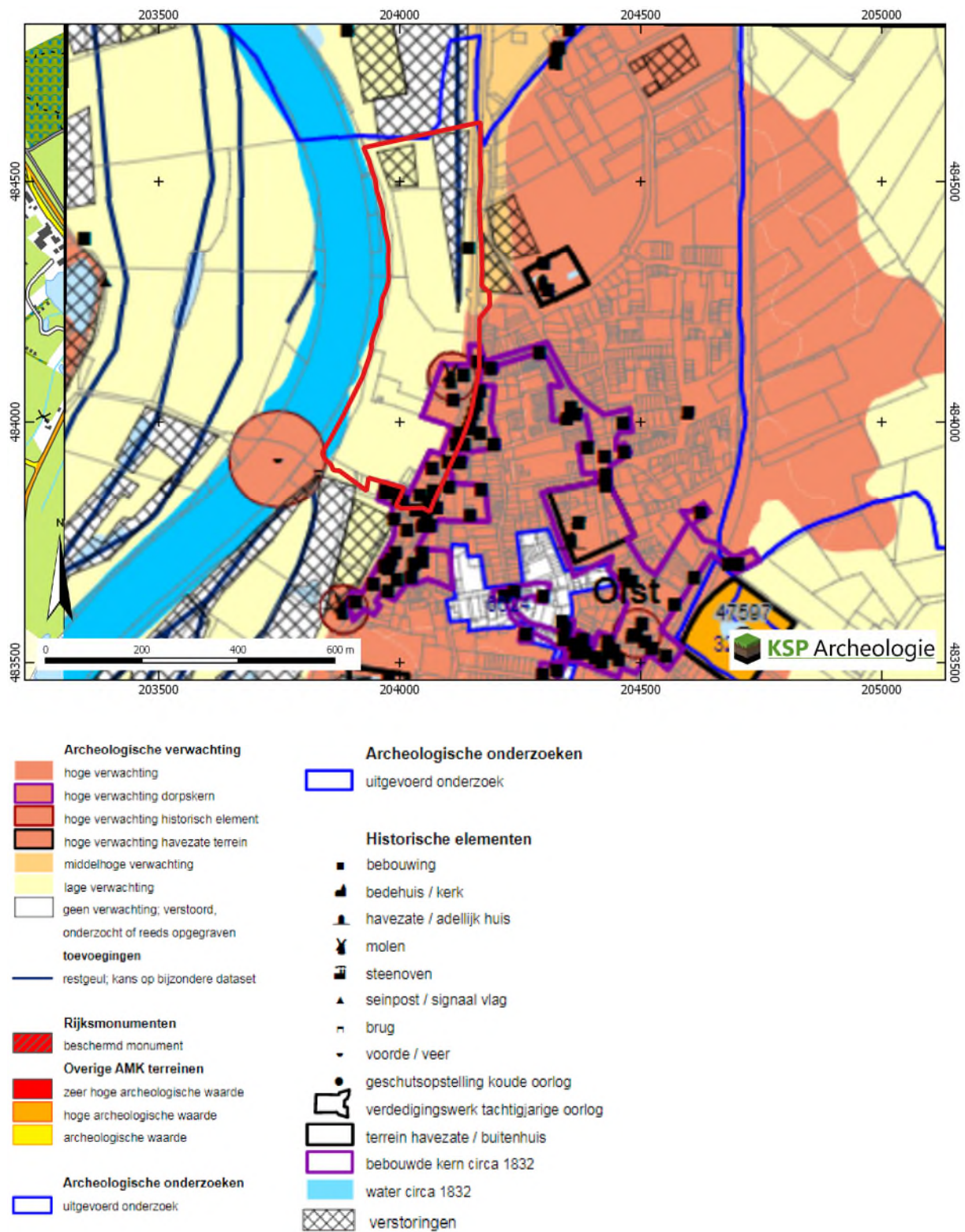
Volgens de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Olst-Wijhe ligt het plangebied grotendeels in een lage archeologische verwachtingszone (Figuur 4). Deze lage verwachting is waarschijnlijk gebaseerd op de landschappelijke ligging van het plangebied. Het deel met een lage archeologische verwachting van het plangebied ligt volgens de geomorfologische kaart in een vlakte in de uiterwaard, waarbij een deel van de vlakte is ontstaan door afgraving of egalisatie (geldt vooral voor het geplande recreatieterrein)(geraadpleegd via archis.cultureelerfgoed.nl). Voor de oostelijke randzone van het plangebied geldt een hoge verwachting voor het zuidelijke deel en een middelhoge verwachting voor het noordelijke deel en liggen beiden volgens de geomorfologische kaart op de rivioeverwal van de IJssel. Dit beeld correspondeert met de hoogtekaart van het plangebied (geraadpleegd via www.ahn.nl). De hoge verwachting in het zuidelijke deel geldt voor een klein deel van het parkeerterrein en voor het gehele molenterrein, de middelhoge verwachting geldt alleen voor de geplande rotonde (Figuur 5).

Het onderscheid tussen de lage en middelhoge tot hoge verwachting is gebaseerd op het feit dat archeologische vindplaatsen in het algemeen voorkomen op de hogere gronden. De prehistorische mens had namelijk een voorkeur voor de hoger en droger gelegen gebieden die geschikt waren voor akkerbouw en bewoning. De lager gelegen vlaktes, zoals waar het plangebied voor het grootste deel in ligt, waren minder aantrekkelijk of zelfs ongeschikt. Aangezien de IJssel pas ontstaan is vanaf de jaartelling en de uiterwaard van de IJssel onderdeel heeft uitgemaakt van de bedding van de IJssel, waardoor oudere resten zijn geërodeerd, zijn in de uiterwaard geen oudere archeologische resten dan uit de Midden-Romeinse Tijd te verwachten, waarbij de nederzettingen vooral op de oeverwal van de IJssel, de oostelijke randzone van het plangebied zijn te verwachten.

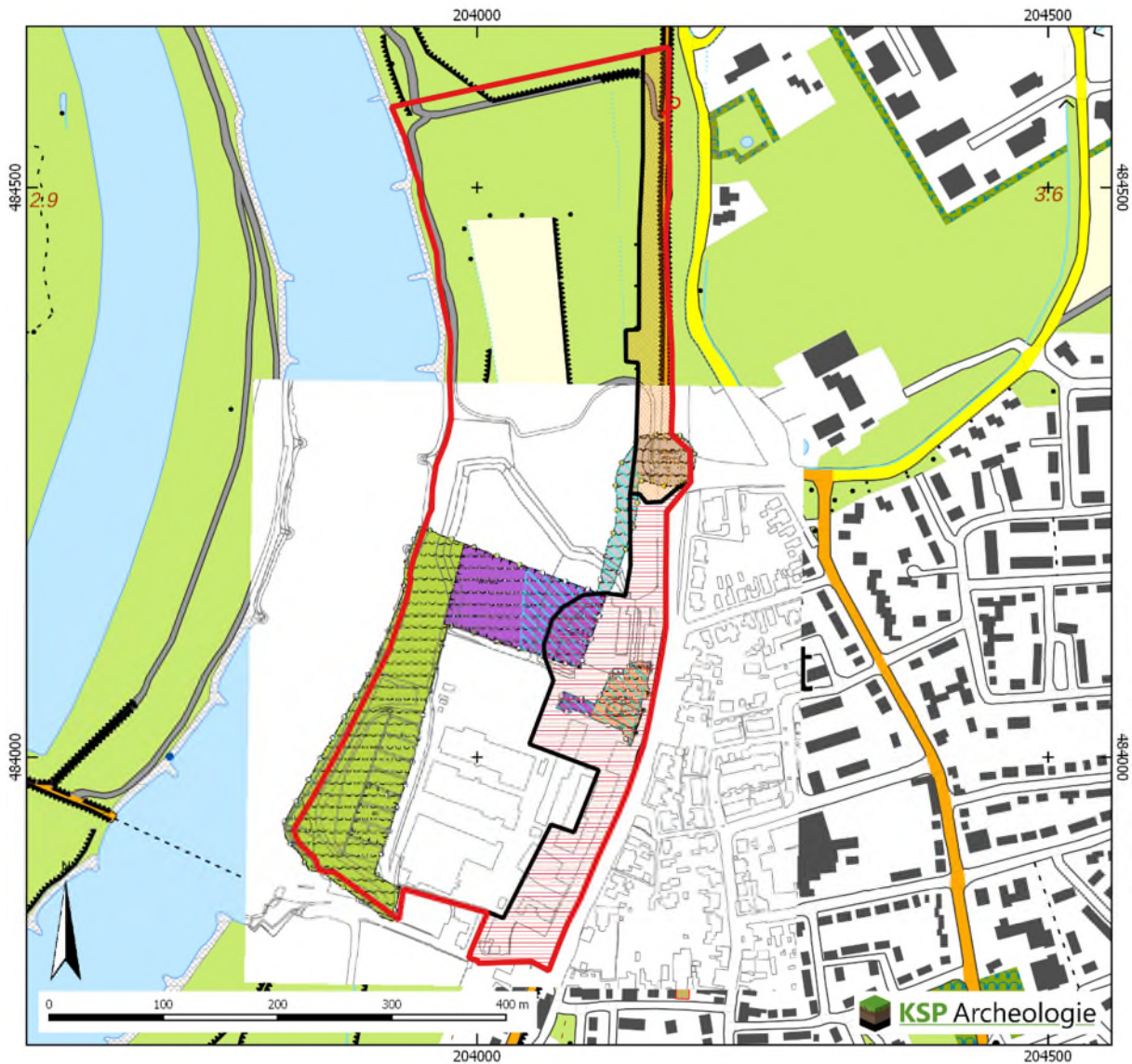
In de vlakte waar het grootste deel van het plangebied in ligt, zijn in het archeologisch informatiesysteem Archis geen vondsten gemeld (<https://archis.cultureelerfgoed.nl>). Dit geldt ook voor de oostelijke randzone van het plangebied op de oeverwal van de IJssel. Ten zuiden van het plangebied is in deze vlakte wel een vondst aangetroffen evenals aan de overzijde van de IJssel. Waarschijnlijk gaat het voor een groot deel om verspoelde vondsten.

Op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Olst-Wijhe zijn ook diverse locaties aangegeven waar historische bebouwing in het verleden heeft gestaan en deels nog tot op heden bewaard zijn gebleven (zwarte blokjes en molentekentjes). Deze komen ook in het plangebied voor en

liggen vooral binnen de oostelijke randzone en zijn gebaseerd op kaarten uit de 18^e (Versfelt 2003) en 19^e eeuw (www.topotijdreis.nl). Hier zijn in de ondergrond mogelijk nog resten van deze bebouwing bewaard gebleven, waarvan de voorgangers kunnen terug gaan tot in de Late Middeleeuwen.

Figuur 4: Het plangebied op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Olst-Wijhe (bron: BAAC 2010).

Legenda

- Plangebied
- Hoge archeologische verwachting
- Middelhoge archeologische verwachting

Figuur 5: Archeologische verwachting binnen de bekende geplande ontwikkelingen van het plangebied.

3 Conclusie en advies

Voor de archeologische verwachting van het plangebied en de bijbehorende maatregelen wordt het bestemmingsplan van de gemeente Olst-Wijhe als leidinggevend beschouwd. Uit de quickscan is gebleken dat voor het grootste deel van het plangebied geen dubbelbestemming archeologie geldt en daarom geen archeologisch onderzoek nodig is. Alleen in de zones met een hoge en middelhoge verwachting is onderzoek nodig indien de bodemverstoringen groter zijn dan 100 m² respectievelijk 250 m² en in beide gevallen dieper reiken dan 50 cm beneden maaiveld (Figuur 5). Wat betreft het oppervlaktecriterium lijken zowel de geplande ingrepen die binnen de hoge verwachtingszone (bouw van de schuur op het molenterrein en de aanleg van het oostelijke deel van de parkeerplaats) als binnen de middelhoge verwachtingszone liggen (aanleg rotonde) hieraan te voldoen. Onduidelijk is nog tot hoe diep de geplande ingrepen beneden maaiveld reiken.

KSP Archeologie adviseert geen vervolgonderzoek voor de geplande ingrepen in de zones met een middelhoge tot hoge verwachting indien de verstoringen niet dieper reiken dan 50 cm beneden maaiveld. Indien deze wel dieper reiken dan 50 cm beneden maaiveld wordt een bureau- en verkennend booronderzoek aanbevolen.

Literatuur

Actueel Hoogtebestand van Nederland (2008 – 2012). AHN2, grid 5 x 5m: www.ahn.nl

Archeologische Monumentenkaart (2014). Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

BAAC (2010). *Archeologische verwachtingskaart gemeente Olst-Wijhe*.

Bestemmingsplan: www.ruimtelijkeplannen.nl

Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, met veenkartering (2006). Alterra, Wageningen UR. Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

Bonnebladen en Topografische kaarten van Nederland schaal 1:25.000: www.topotijdreis.nl (Kadaster).

Centraal College van Deskundigen Archeologie (2016). *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.0*. Stichting voor Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000 (2008). Alterra, Wageningen UR. Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

Kadastrale kaarten 1811-1832. <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

Topografische kaart van Nederland schaal 1:25.000 (rasterbestand) via WMS server: <https://geodata.nationaalgeoregister.nl/top25raster/wms?request%3DGetCapabilities>

Versfelt, H.J. (2003). *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland: 1773-1794*. Heveskes Uitgevers, Groningen.